

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, 14.06.2019 r.

PSZ.II.431.23.2019

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wyst. dnia	21. 06. 2019
L.dz. .... zał.	
Podpis	

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Baćkowice 84 A
27 – 552 Baćkowice

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ożarowie w dniach **4 - 5 czerwca 2019 r.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. Pani Alicja Saran - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 04), upoważnienie nr 378/2019 z dnia 30.05.2019 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Pani Anna Konieczna – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 379/2019 z dnia 30.05.2019 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

- 1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.**
- 2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.**
- 3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczych przez:**
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,**
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.**
- 4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.**
- 5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.**
- 6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.**

Okres objęty kontrolą: od 01.01.2018 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Organizacja pracy z rodziną na terenie gminy Baćkowice.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach jest jednostką organizacyjną gminy Baćkowice. Ośrodek działa na podstawie Statutu i Regulaminu Organizacyjnego.

Statut ośrodka wprowadzony został Uchwałą NR XLII/260/14 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 25 września 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach. W ostatnim czasie Statut aktualizowany był uchwałą NR XIX/100/16 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 31 marca 2016 r. Zmiana związana była z uaktualnieniem podstaw prawnych działania ośrodka. Zgodnie z zapisami w Statucie, ośrodek działa na

podstawie oraz realizuje zadania wynikające m. in. z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., brak natomiast w dokumencie zapisów dotyczących realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r., co należy uzupełnić.

Zgodnie z § 12 Statutu „szczegółową strukturę organizacyjną ośrodka określa Regulamin Organizacyjny ustalony przez kierownika ośrodka, a zatwierdzony przez Wójta Gminy Baćkowice”. Obowiązujący Regulamin został wprowadzony Zarządzeniem Nr 141/2009 Wójta Gminy Baćkowice z dnia 28 lipca 2009 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach. Regulamin zmieniono Zarządzeniem Nr 280/2014 Wójta Gminy Baćkowice z dnia 10 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baćkowicach, w związku ze zmianą stanowisk pracy w ośrodku oraz aktualizacją podstaw prawnych. Regulamin Organizacyjny Ośrodka należy zaktualizować, gdyż brak w podstawach prawnych ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ponadto w § 5 ust. 2 dotyczącym struktury organizacyjnej ośrodka brak stanowiska pracy asystenta rodziny, co jest niezgodne z art. 176 pkt. 3 lit. a.

Zgodnie z Upoważnieniem Or. 077.9.2013 wydanym przez Wójta Gminy Baćkowice dnia 12 grudnia 2013 r., kierownik Ośrodka został upoważniony do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zał. nr 2).

Zadania z zakresu prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” realizowane są przez kierownika Ośrodka na podstawie Upoważnienia wydanego Zarządzeniem NR 185/2017 Wójta Gminy Baćkowice z dnia 15 maja 2017 r. (zał. nr 3).

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gmina w latach poprzednich nie posiadała 3-letniego programu wspierania rodziny. Program został opracowany i przyjęty dopiero w roku bieżącym Uchwałą Nr IX/37/19 Rady Gminy w Baćkowicach z dnia 30.05.2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Baćkowice na lata 2019-2021 (zał. nr 4). W Programie dokonano diagnozy środowiska lokalnego bazując danymi za lata 2016-2018, w posiadaniu których jest ośrodek. Podano m.in.: liczbę rodzin/osób objętych pomocą społeczną, liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców (stosunek

w liczbach podany został na odwrot – najpierw liczba mieszkańców, później liczba osób). Z podanych danych wynika, że liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej zmniejsza się i w roku 2016 i 2017 było to 124/391, a w 2018 r. – 116/345 rodzin/osób. Następnie podano liczbę rodzin pod względem liczby dzieci w rodzinie korzystających z pomocy społecznej. Najczęściej z pomocy społecznej korzystają rodziny z dwójką i więcej dzieci. Jak wynika z danych przedstawionych w Programie, głównym powodem trudnych sytuacji życiowych są: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, a także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (22 rodziny). Biorąc pod uwagę fakt, że Ośrodek nie zatrudnia asystenta, stwierdzić należy, że gmina Baćkowice nie zapewnia rodzinom borykającym się z ww. problemami wsparcia, o którym mowa w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z rozmowy z kierownikiem ośrodka i pracownikami wynika, że na terenie gminy Baćkowice nie ma rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, mimo to w Programie podano, że takich rodzin jest 22. Ukazano w Programie liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, następnie opisano rolę i zadania asystenta rodziny, pomoc w opiece i wychowaniu dzieci w formie placówki wsparcia dziennego.

Program ma być realizowany we współpracy z Urzędem Gminy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Zdrowia, Placówkami Oświatowo-Wychowawczymi, Świetlicami Szkolnymi. W Programie określono cele i zadania oraz wskaźniki.

Mając na uwadze fakt, że w gminie nie ma asystenta rodziny – realizacja założonych w Programie celów i zadań będzie niemożliwa.

Zadanie do maja 2019 r. nie było realizowane, ponieważ Gmina nie miała Programu. Aktualnie Program został opracowany, jednak wątpliwości budzą podane w nim dane.

2. Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Aktualnie Ośrodek nie zatrudnia asystenta rodziny – w związku z powyższym **zadanie nie było realizowane.**

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia pomocy asystenta rodziny jest jednym z zadań własnych gminy wynikającym z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny w systemie pieczy zastępczej. Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach od stycznia 2017 r. nie zatrudniał asystenta rodziny z uwagi na brak potrzeby. Natomiast środki na zatrudnienie planowane są każdego roku w budżecie gminy, na co zostały przedstawione dokumenty.

Z dokumentacji rodzin przedstawionej kontrolującym wynika, że występują w nich takie problemy jak: uzależnienia, przemoc, ubóstwo, bezrobocie i inne problemy, w opinii kontrolujących rodziny te winny być obejmowane wsparciem asystenta w celu niedopuszczenia do pogłębienia się ich trudnej sytuacji. W związku z powyższym w trakcie kontroli przeanalizowano również dokumentację 3 rodzin z dziećmi, w których w 2018 r. prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. W przypadku jednej rodziny ojciec miał ograniczoną władzę rodzicielską, ustanowiony nadzór kuratora oraz było domniemanie stosowania przemocy względem syna i żony (zał. nr 5, 6). Ww. mężczyzna nadużywał również alkoholu.

W trakcie kontroli przeanalizowano również dokumentację 9 rodzin objętych w latach 2015 - 2016 opieką asystenta rodziny, które obecnie korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej. Z dokumentacji wynika, że w większości rodzin występuje problem ubóstwa (trudne warunki mieszkaniowe – 8 rodzin) oraz bezrobocia (8 rodzin), a także w pojedynczych przypadkach niepełnosprawność dziecka (2 rodziny) lub choroba rodzica (1 rodzina). Z dotychczasowych, niewielkich doświadczeń gminy z zakresu wsparcia asystenta rodziny wynika, że współpraca ta nie była mile widziana przez rodziny i niechętnie podejmowana. Zdaniem kontrolujących krótki okres zatrudnienia asystenta nie pozwolił lokalnej społeczności na wystarczające zapoznanie się z rolą asystenta i korzyściami, jakie niesie współpraca z nim. Kontrolujący proponują zatem, aby Ośrodek zorganizował m.in.: dla rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną i tych które były pod opieką asystenta oraz tych, w których była niebieska karta, spotkanie na którym przedstawione zostaną rola i zadania asystenta.

Troje dzieci z gminy Baćkowice przebywa w 2 rodzinach zastępczych. W toku czynności kontrolnych ustalono, że rodziny zastępcze zostały objęte opieką pracowników socjalnych, choć sytuacja materialna i finansowa ww. rodzin nie wskazywała takiej potrzeby. W rodzinach sporządzano wywiady środowiskowe (zał. nr 7) dla osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz sporządzano notatki urzędowe na okoliczność wizyty w środowisku (zał. nr 8). Jak wynika z wyjaśnień kierownika ośrodka, jedna z rodzin

skorzystała z pomocy ośrodka w formie zasiłku celowego w 2019 r., natomiast wcześniej rodziny zastępcze nie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej (zał. nr 9). Pracownik socjalny sporządzał opinie o rodzinie, które przekazywał do PCPR w Opatowie (zał. nr 10). W opinii kontrolujących sporządzanie opinii o rodzinach zastępczych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Baćkowicach jest bezzasadne i niezgodne z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdyż ocena rodziny zastępczej oraz zapewnienie jej wsparcia i pomocy leży w kompetencji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 134 oraz 76 ust. 4 ustawy. W związku z powyższym należy zaprzestać monitoringu rodzin zastępczych przez pracowników ośrodka w celu sporządzania opinii o funkcjonowaniu rodziny.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez kierownika ośrodka rodziny biologiczne dzieci przebywających w pieczy z terenu gminy, nie zostały objęte opieką asystenta rodziny w celu powrotu dzieci, gdyż w jednym przypadku rodzice nie żyją, natomiast w przypadku dwuosobowego rodzeństwa ojciec jest nieznany, natomiast matka przebywa prawdopodobnie na terenie Wielkiej Brytanii.

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa:

Zgodnie z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w ramach zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, asystenci rodziny realizują następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13 a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860);
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W związku z brakiem na terenie gminy Baćkowice zatrudnienia asystenta rodziny, ww. zadania nie były realizowane.

Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa:

Jak wynika z informacji przekazanych w trakcie kontroli oraz zawartych w załączniku do kontroli nr 1 cz. III, ośrodek nie zatrudnia specjalistów, natomiast zapewnia klientom dostęp do specjalistycznego poradnictwa:

- prawnego – poprzez możliwość skorzystania z porad prawnych u radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy Baćkowice;
- pedagogicznego – poprzez możliwość skorzystania z poradnictwa w szkołach, gdzie jest zatrudniony pedagog szkolny współpracujący z ośrodkiem;
- w ramach Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utworzony jest punkt konsultacyjny zatrudniający psychoterapeutę ds. uzależnień.

Ponadto w Ośrodku działa Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład którego wchodzi m.in.: pedagog szkolny, kurator sądowy, policjant, nauczyciele, pracownik socjalny, pielęgniarka środowiskowa.

Zadanie dotyczące zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa realizowane jest w sposób prawidłowy.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających:

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie kontroli, na terenie gminy Baćkowice nie funkcjonowały rodziny wspierające, gdyż żadna rodzina nie zgłaszała takiej potrzeby (zał. nr 1 cz IV). **Powyższe zadanie nie było realizowane.**

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Gmina Baćkowice ponosi odpłatność za pobyt 3 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (rodziny spokrewnione). Wysokość ponoszonej odpłatności obrazuje tabela znajdująca się w załączniku do kontroli nr 1 cz. V. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Z informacji przekazanych przez kierownika ośrodka oraz zawartych w załączniku do kontroli nr 1 cz. VI wynika, że na terenie gminy Baćkowice nie ma rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w których istnieje groźba umieszczenia dzieci w pieczy. **Zadanie nierealizowane.**

6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Do dnia kontroli ośrodek prowadził 2 postępowania o wypłatę jednorazowego świadczenia, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, było to w 2017 oraz w 2018 r. Wypłata świadczeń odbyła się na podstawie decyzji, wydanych w oparciu o złożone dokumenty, zgodnie z ww. artykułem t.j. wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą

życiu wraz z dokumentami potwierdzającymi pozostawanie pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu oraz zaświadczenie lekarskie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu wystawione przez lekarza zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy. **Zadanie realizowane prawidłowo.**

W związku z nierealizacją zadania wynikającego z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Wójt Gminy Baćkowice zostanie poinformowany o stwierdzonych istotnych uchybieniach.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z kierownikiem OPS;

- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, statutu i regulaminu organizacyjnego OPS, dokumentacji dotyczącej kwalifikacji asystenta rodziny, informacji pisemnych sporządzonych przez kierownika, asystenta oraz pracownika socjalnego na potrzeby kontroli, dokumentacji asystenta oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

W związku z powyższym wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1. W Statucie oraz Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka uzupełnić brakujące podstawy prawne zgodnie z treścią protokołu.**
- 2. Strukturę organizacyjną ośrodka zawartą w § 5 ust. 2 Regulaminu Organizacyjnego uzupełnić o brakujące stanowisko pracy asystenta rodziny zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. a.**
- 3. Podjąć realizację zadania wynikającego z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 4. Zmodyfikować 3-letni Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Baćkowice i realizować założone w nim cele i zadania.**
- 5. Zapoznać wybraną społeczność lokalną z rolą i zadaniami asystenta oraz korzyściami, jakie niesie współpraca z nim.**
- 6. Przeanalizować szczegółowo sytuację rodzin z dziećmi, które borykają się z problemami bezrobocia, trudnymi warunkami mieszkaniowymi, przemocą, niepełnosprawnością i ubóstwem pod kątem objęcia ich wsparciem asystenta.**

7. Zgodnie z art. 134 oraz 76 ust. 4 ustawy zaprzestać monitoringu rodzin zastępczych przez pracowników ośrodka w celu sporządzania opinii o funkcjonowaniu rodziny.

Alicja Szlachetka

Anna Koniczna

(osoby)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Pasik
ZASTĘPCA DYREKTORA

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)